ПАМ'ЯТАЄМО МИНУЛЕ — 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЄМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 225. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 3-го ГРУДНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 3, 1975 No. 225. VOL. LXXXII.

ПОМЕРЛА СВ. П. ОЛЕНА ЛОТОЦЬКА, ДОВГОЛІТНЯ ГОЛОВА СУА, ВИДАТНА ЖІНОЧА І СУСПІЛЬНО-ГРОМАДСЬКА ДІЯЧКА

У вівторок, 2-го грудня 1975 р. рано, як це число „Свободи" вже мало друкуватись на пресі, з Олбані, столиці Нюйоркського стейту, що цього ж дня рано тут в домі свого сина померла на 81-му році життя св. п. Олена Лотоцька, одна з найвидатніших українських діячок-піонерок в Америці, співзасновниця та довголітня голова Союзу Українок Америки, співзасновниця та колишня заступниця голови Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, провідна жінка та суспільно-громадська діячка. Час і місце похорону ще не устійнені, але передбачається на суботу, 6-го грудня.

Св. п. Олена Лотоцька

Св. п. Олена Лотоцька, з Дому Фоліс, народилася в 1894-му році в Західній Україні. Минулого 1974-го року їй сповнилося 80 років життя і з тієї нагоди в „Свободі" з 22-го травня 1974 р. була надрукована стаття ред. Лідії Бурачинської з привітанням для Ювілятки, подаючи її життєвий шлях. Статтю передруковуємо з деякими скороченнями.

Олена Лотоцька прибула до Америки 1912 р., як новоодружена молода жінка, дружина священика. Більше як 60 років прожила вона в цій країні, завжди в осередку української спільноти, завжди пов'язана з її людьми та їхніми потребами.

Цю патріотичну настанову Олена Лотоцька винесла з батьківської хати. Її батько о. Антін Фоліс був не тільки душпастирем, але громадським і економічним організатором свого села Любича Князє в Равщині. Навчання у Перемиському Інституті для дівчат, що було в руках добрих педагогів, це доповнило. І тому вона, як молода „Імость", відразу знайшла зв'язок із своїми парохіянами в Америці, дарма що вони походили з різних

(Закінчення на стор. 4-ій)

СССР Є НАЙБІЛЬШОЮ ЗАГРОЗОЮ ДЛЯ МИРУ — ТВЕРДИТЬ КИТАЙСЬКИЙ ВІЦЕПРЕМ'ЄР

Пекін. — Під час бенкету в честь президента Джеральда Форда в понеділок, 1-го грудня, віцепрем'єр Китайської Народної Республіки, Тенг Гсіао-пінг, заявив, що та країна, яка сьогодні найбільш говорить про мир, „є найбільш небезпечним джерелом можливої війни". Хоча Тенг не назвав країни поіменно, то всім було ясно, що він мав на думці Совєтський Союз. Віцепрем'єр Тенг, який з уваги на поганий стан здоров'я лідера компартії Мао Тсе-тунга та прем'єра Чу-Ен-лая вже протягом кількох місяців в дійсності кермує урядом КНР, також заявив, що „реторика про детант не може приховати дійсної загрози війни" і закликав Вашінгтон зайняти гостріше становище відносно Москви.

Президент Джеральд Форд в Китаю по-китайськи

Відповідь президента Форда виявила розбіжності, які існують між урядами ЗСА та КНР щодо політики детанту із Совєтським Союзом. Зазначуючи, що червоний Китай та Америка мають спільну ціль не допустити до „гегемонії" будь-якої держави та запевнити, щоб жадна держава не могла мілітарною силою контролювати цілий світ, Президент все ж підкреслив, що ЗСА підходитимуть до політики детанту з власної точки зору та бранимуть під увагу власні потреби. Він сказав, що уряд ЗСА продовжуватиме політику детанту із СССР, але уважно, балансуючи „силу, чутливість та стійкість" із пошукуваннями за „новими можливостями встановити мир, але без ілюзій".

У вівторок рано президент Форд і віцепрем'єр Тенг відбули першу із запланованих

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЕРС І АБН ВІДБУЛИ В МЮНХЕНІ ТРИДЕННУ НАРАДУ

Написав Зенон Пеленський

Мюнхен. — У днях 14-16 листопада 1975, в обширних приміщеннях популярного в місті ресторану біля „Китайської вежі" в Англійському городі, відбулася нарада організацій Европейської Ради Свободи (ЕРС) та Антибольшевицького Блоку Народів (АБН).

Ярослав Стецько, Президент АБН

У нарадах взяло участь 69 активних учасників — доповідачів, авторів ко-референтів, дискутантів у панелях, — 291 представників запрошених чужинецьких симпатизуючих організацій та поодиноких чужинців, 31 представників преси, численні діячі українських організацій та установ. Була присутньою значна кількість українських громадян м. Мюнхену та, інколи, далекого довкілля. Видатною була присутність представників українського організованого життя зокрема з Великобританії, Німеччини, Бельгії й Франції, у тому велика кількість молоді. Разом було бл. 300 постійно присутніх осіб.

Зібрання поблагословили при відкритті своїми молитвами Апостольський екзарх католицьких українців Німеччини, Владика Кир Платон Корниляк.

Широкий діяпазон

Авторові цієї статті йдеться головним чином про політичне узмістовлення та міжнародні аспекти Конференції. Дозволю собі твердити на підставі особистого бачення і досвідчення, що конференцію у Мюнхені сміливо зарахувати, як одну з найкращих, серйозно і кмітливо зорганізованих, які я мав спостерігав денебудь, — у ЗСА, Канаді або в Европі, — впродовж щонайменше останнього десятиріччя.

Не на останньому місці треба поставити дуже широкий діяпазон тем, опрацьованих у доповідях та розгорнених дискусіях на панелях. Як ляйтмотив скрізь пронікала основна проблема: комуно-московський большевизм і взагалі комунізм, а зокрема московський великодержавний імперіялізм. Стояла ця тематика протягом трьох днів під яскравими прожекторами не тільки теорії, але й практичного досвіду десятків поневолених большевизмом і московським колоніял-імперіялізмом держав і народів.

Соціяльно-економічні питання

Широке розгортання світово-міжнародних аспектів боротьби з комуно-большевизмом і московським імперіялізмом в обороні підяремних націй, поднеслися із соціяльно-економічною проблематикою.

Мені, який прослухав не всі доповіді, з початку здавалося, що замало було нагололено твій аспект, тобто про соціяльні сили спротиву. Вони вирostають у москов-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ВІДБУВСЯ КОНГРЕС СУСТА, ЮРІЙ СЕРАНТ ОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ

Коледж Парк, Мд. (ід). — Юрій Серант, студент міжнародних політичних відносин в Нюйоркському університеті та представник Студентської Громади цього університету, був обраний на президента Союзу Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА) під час 16-го Конгресу цієї студентської організації, який відбувся тут на Мерілендському університеті від четверга 27-го листопада до неділі 30-го листопада.

В Конгресі взяли участь 22 умандатовані делегати, які репрезентували українські студентські клюби і громади в університетах: Нюйоркському, Сітон Гол, Балтиморському, Філядельфійському, Піттсбурґському, Ратґерському в Ню Бронсвику, університети у Вашінгтоні, Сан Дієго, Клівленді, Монтклері, Ньюарку, Детройті та Боффало. Для більшости делегатів це був перший раз, що вони взяли участь в крайовому українському студентському зібранні.

Чотириденні наради почалися в четвер по обіді зустріччю учасників та останнім засіданням Головної Управи СУСТА на чолі з Євгеном Іванцевим.

Конгрес відкрив формально наступного дня Є. Іванців. Опісля делегати вибрали президію нарад в складі: Ігор Раковський, мол. — предсідник, Роман Ратучко — заступник та Андрій Пратка й Леся Полотнянка — секретарі.

Є. Іванців у своєму звіті зазначив, що уступаюча Управа дала великий вклад у розбудову СУСТА. Він підкреслив, що поодинокі члени Управи та особисто Є. Іванців подорожували біля 125,000 миль протягом двох років, відвідуючи майже всі більші скупчення українців. Він ствердив, що там, де вже існувала Студентська Громада, Управа допомогла скріпити її, а де таких громад не було, вони допомогли їх створити. СУСТА тепер нараховує 50 клюбів, 25 з яких були засновані при допомозі Є. Іванцева в минулих двох роках.

Уступаючий голова СУСТА також звітував про студентські програми з нагоди 200-ліття Американської Незалежности, про співпрацю з іншими студентськими та громадськими організаціями. Він підкреслив, що

(Закінчення на стор. 4-ій)

СССР ТАВРУЄ ЗСА ЗА АНГОЛУ

Москва. — Реагуючи на перестерогу державного секретаря Генрі Кіссінджера, що вмішання Совєтського Союзу в громадянську війну в Анголі може пошкодити відносинам між ЗСА та СССР, совєтські власті закинули Америці, що вона нібито також посилає своїх вояків і зброю до тієї килишньої португальської колонії. Як відомо, СССР вже протягом довгого часу доставляє зброю та дорадників для марксистівського Народного Руху, тобто для однієї з трьох фракцій, які змагаються за владу в Анголі. Совєтські газети та пресове агентство ТАСС, заявили, що ЗСА нібито також вмішуються в справи Анголи, твердили, що політика детанту із Заходом зовсім не означає, що Совєтський Союз мусить припинити свою підтримку „національним визвольним рухам". Газета „Ізвестія" з понеділка, 1-го грудня, помістила на цю тему редакційну статтю, в якій зазначила, що політика детанту не означає, що СССР мусить припинити допомогу группам, „які провадять антиімперіялістичну боротьбу". Західні коментатори вказують, що Москва вважає свою підтримку „національних визвольних рухів" частиною „ідеологічної боротьби", яка, на думку совєтських властей, цілком не заперечує теперішньої політики детанту між Сходом і Заходом.

Відділ УНС в Пасейку відзначить своє 60-ліття

Пасейк, Н. Дж. — Управа 42-го Відділу УНСоюзу ім. Т. Шевченка інформує, що в неділю, 7-го грудня ц. р., тут о год. 4-ій по полудні в приміщенні Українського Централі, 240 Говп евеню, відбудеться Ювілейний Бенкет для відзначення 60-річчя Відділу. У програмі передбачено: 12-та година Служби Божі в обох українських церквах; год. 4-та Ювілейний бенкет з мистецькими виступами бандуриста С. Палки, пластового співочого гуртка „Кобза" під диригентурою А. Фарміги, Марти Шраменко (фортепіянове супроводження) та, танцювального гуртка Осередку СУМА під керівництвом Р. Стеткевича. Програму бенкету відкриє голова 42-го Відділу УНС І. Блиха, вступне слово скаже П. Головачук, а історичний перегляд 42-го Відділу УНСоюзу зробить інж. В. Бакалець.

Бенкетом керуватиме В. Мочула. Ювілейну промову виголосить головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір. Вступ на бенкет виносить 10-ть долярів від особи. Зголошуватись треба до пп. Петра Головачука і Василя Марущака на тел. 478-8347 і 546-6787.

ЧЛЕНСЬКА КАМПАНІЯ УНС

В членській кампанії УНСоюзу 1975-го року, метою якої є забезпечення 5,000 членів на суму 12,000,000 дол., наспіло до Головної Канцелярії впродовж листопада 261 аплікацій нових членів. По дві і більше аплікацій надіслали наступні організатори, конвенційні делегати і секретарі Відділів:

Михайло Кігічак (В. 240) — 20 аплікацій нових членів, Микола Хоманчук (В. 5) — 10, Софія Оріховська (В. 340) — 8, Микола Москаль (В. 16) — 7, Петро Тарнавський (В. 375) — 6, Анна Гарас (В. 47) — 5, Роман Татарський (В. 94) — 5, Марія Капраль (В. 112) — 5, д-р Атанас Слюсарчук (В. 174) — 5, Данило Пищ (В. 458) — 5, інж. Анатолій Дорошенко (В. 114) — 4, інж. Лев Боднар (В. 131) — 4, Михайло Мартинишин (В. 230) — 4, Йосип Чабан (В. 242) — 4, Михайло Мартиненко (В. 245) — 4, Михайло Семків (В. 379) — 4, Роман Припхан (В. 399) — 4, Михайло Отрок (В. 14) — 3, мгр Володимир Сенежак (В. 27) — 3, інж. Лев Блонарович (В. 34) — 3, Петро Головачук (В. 42) — 3, Микола Драпала (В. 96) — 3, Григорій Корбяк (В. 148) — 3, Стелла Расн (В. 171) — 3, Володимир Козак (В. 213) — 3, мгр Іван Гаврилюк (В. 360) — 3, Гелен Ратушна (В. 413) — 3, Іван Книгницький (В. 430) — 3, та по 2 аплікації — Гелен Олек (В. 22), Квітка Стецюк (В. 25), Мирослав Демчук (В. 76), Володимир Квас (В. 88), Юрій Філіпп (В. 113), Джуді Ляшинська (В. 135), Іван Гуцайлюк (В. 147), інж. Іван Скіра (В. 153), д-р Олександер Саноцький (В. 158), Григорій Клименко (В. 182), Евстахій Малацький (В. 194), Омелян Твардовський (В. 214), Анна Ремік (В. 238), Іван Чопко (В. 271), Степан Іваницький (В. 276), Семен Кравець (В. 277), Марта Турчин (В. 278), Михайло Волошин (В. 281), Михайло Гентош (В. 305), Дмитро Галонжка (В. 307), Павло Фуга (В. 321), Марія Макар (В. 348), Михайло Захарко (В. 349), Ярослав Щербак (В. 352), інж. Іван Фур (В. 358), Василь Бреадун (В. 364), Юліян Баранюк (В. 371), Катерина Гарбіст (В. 382), Ілля Курман (В. 408), Олександра Дольницька (В. 434) і Теодор Лялька (В. 467).

В членській кампанії УНСоюзу 1975-го року прибуло до кінця листопада разом 2,624 членів.

На Союзівці відбулося євангельське Богослуження

Союзівка. (с. г.). — В суботу 22 листопада, 150 осіб з Українсько - Евангельської Церкви в Юнійон, Н. Дж., прибули трьома автобусами для відвідин цієї виховно-відпочинкової оселі УНСоюзу. Гостей привітав управитель Союзівки дир. Володимир Квас і опісля познайомив їх із забудованням оселі, пояснюючи символічну тенденцію їх назв: „Ужгород", „Полтава", „Чернівці", „Ворохта" та ін.

Вечером о годині 6-ій відбулася спільна вечеря, яку попередила молитва, що її провів пастор згаданої церкви Андрій Давидюк. Опісля всі гості перейшли до великої залі „Веселка", де відбулося вечірнє Богослуження.

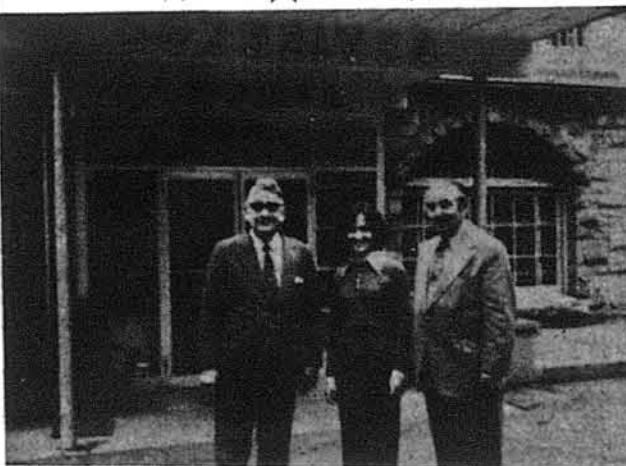
Програму Богослуження розпочав і нею проводив Леонід Якобчук, керівник радіопередачі на Україну через радіостанцію „ІБРА" з Портуґалії. Він познайомив присутніх з поодинокими точками програми, що складалася з релігійних пісень, читання святого письма, гри духової і струнної оркестри, виступу квартету українських євангельських співаків та проповідей і молитви. Мішаний хор під диригентурою А. Подгородецького виконав пісні: „Свят, Свят, Свят", „Отче наш", „Як прагне лання", „Ми вибрані Богом" та ін. Духова оркестра під диригентурою А. Куателя виконала мелодії до пісень: „Постійна радість" і „Радість", а струнна оркестра під диригентурою В. Оксенюка виконала мелодії пісень „Новий Єрусалим" і „Відомий нам край". Квартет українських євангельських співаків в складі: Росіта Попович, Юрія Давидюка, Олександра Литвенчука й Івана Поповича при акомпаньяменті гітар і фортепіяна виконав 4 пісні: „Як славний Ти", „Все віддам я для Ісуса", „Скільки доріг" і „Прийди до Ісуса". Згадати б, що цей квартет вже два рази відвідав євангельські церкви в Україні і виконані ним пісні були привезені з рідних земель.

Промотором Богослужби був пастор Андрій Давидюк, який і виголосив головну проповідь на тему: „Нове народження". Пастор церкви українських євангеликів в Ню Йорку Володимир Королюк читав тексти з Біблії, а пастор Анатолій Ярусик, який часто заступає пастора Андрія Давидюка, сказав молитву, в якій виголовив подяку Всевишньому за його ласки та благав Бога про кращу долю для тих братів і сестер в Україні, які там не мають релігійної вільности та „караються, але не каються". В усіх проповідях і молитвах згадувано поневолену Батьківщину. Росіта Попович і Юрій Давидюк (доня і син пастора Давидюка) оповіли дещо з їхньої поїздки в Україну.

Відвідини Союзівки членами церкви в Юнійон були також побіжні з 340 Відділом УНСоюзу — як першим Відділом Українських Єван-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Святочно, багатолюдно і весело було на Союзівці під час Дня Подяки

Управитель Союзівки Володимир Квас (перший справа) і його адміністративна асистентка Маруся Ганкевич вітають сенатора Едвина Мейсона на оселі УНСоюзу.

Союзівка. — Близько 200 осіб, серед них родини і зорганізовані групи з таких стейтів, як Ню Йорк, Ню Джерзі, Пенсильвенія, як рівнож поодинокі „прочани" з таких віддалених околиць як Торонто і Південна Кароліна, скориставши з гарної осінньої погоди і гостинності цієї оселі УНСоюзу, щоб відсвяткувати „День Подяки" в четвер, 27 листопада, і пов'язаний з цим святом для декого довгий, чотириденний вікенд відпочинку. Святкову атмосферу в Кетскильських горах, що дещо нагадують скалисто-лісисте побережжя Плимуту в Массачусетс, де в 1621 році прочани з Англії влаштували перший „День Подяки", доповняли постаті в гуцульських строях, що займали всі столи із 1621 гостини... ні, отаборувалися молоді пластуни — члени куреня „Побратими".

Простора їдальня гостинниці Союзівки була майже заповнена гостями в четвер раннім пообіддям, коли управитель оселі Володимир Квас і його працівники почали подавати традиційний обід, включно з м'ясом з індика і обов'язковим „гарбузовим пирогом". Столи окрашувала мистецько-виконана карта-меню роботи мистця Якова Гніздовського, який перебуває в Японії і не міг прибути на це свято, як він це робив минулими роками. Після обіду гості розташувалися при запаленому ватрані гостинниці, співаючи українські пісні під акомпаньямент акордеоніста Володимира Добущака.

Тих гостей, які мусіли відїхати в четвер увечорі або в п'ятницю вранці, заступили

(Закінчення на стор. 4-ій)

Відбувся Конґрес Братських Союзів стейту Пенсильвенія

Піттсбурґ, Па (с. г.) — Тут в приміщеннях готелю Вілліям Пенн в понеділок 17 і вівторок 18 листопада ц. р. відбувся 64-ий з черги Конґрес Братських Союзів стейту Пенсильвенія, який об'єднує 74 Союзи та до яких належить УНСоюз та три інші українські союзи.

До важливіших подій під час дводенних нарад, крім звичайних звітів, дискусій, вибору керівних органів, розгляду програми і бенкету, належали декілька доповідей. Першою була доповідь комішенера Еміґраційної і Натуралізаційної Служби, американського генерала Леонарда Шепмана, який і формулював про загрозу переселення Америки імігрантами сусідніх країн, які на „чорно" переходять кордони і опісля, при допомозі знайомих, дістають працю і згодом залишаються на постійний побут в Америці. Цікаву доповідь виголосив також голова Департаменту забезпечення стейту Пенсильвенія, Вілліям Шеппард. Дуже цікаві були також панелі на тему техніки забезпечення і як стати професійним представником — продавцем забезпечення Братських Союзів. Панелістами і модератором були представники Лютеранського і Словацького Союзів.

Під час бенкету в понеділок, 17-го листопада головну промову виголосила Генефа Блет — суддя стейту Пенсильвенії, а гостей розважав гумором священик примо - католицької церкви в Росвко, о. Томас Сміт. Більшість гостей раз в житті бачили таке, щоби священик танцював, співав і забавляв публику.

Президентом Братського Конґресу на черговую каденцію обрано С. Вагнера з Філядельфії від „Мючеал Бенефішел Асосієйшен", першим заступником Йосифа Мілера, другим заступником Мілдред Пейдж і секретарем переобрано адвоката Томаса Балабана. Український Народний Союз під час Конґресу заступали головний організатор Степан Гавриш і головний радний Андрій Джула.

НАРОДНИЙ ФОНД УККА: УЖЕ ВПЛИНУЛО $58,921.49

Ню Йорк. З Канцелярії Українського Конгресового Комітету Америки інформують, що загальна сума зібраного в цьому році Національного Датку в останньому тижні листопада збільшилась на 6,550.00 дол. і виносить на 1-го грудня 58,921.49 дол. на цю суму в останньому тижні переслали збірки такі Відділи УККА: Філядельфія, Па. $ 1,590.00 (референти збірки УНФонду мґр І. Скочиляс, інж. М. Нич і П. Шаран); Сиракюзи, Н. И. — $ 1,050.00 (референт М. Велич); Нюарк-Ірвінґтон, Н. Дж. — $ 1,018.00 (референт В. Василів); Амстердам, Н. И. — $ 480.00 (референт М. Кривулич); Висконзин, Деллс, Віск. — $ 275.00 (референт І. Малюк); Джерзі Сіті, Н. Дж. — $ 200.00 (д-р Е. Котик); Бруклин, Н. И. — $ 190.00 (референти Я. Зарицька і д-р О. Саноцький); Бостон, Масс. — $ 150.00 (референт С. Кайко); Честер, Па. — $ 120.00 (референт О. Кизюк); Норвич, Конн. $120.00 (референт М. Тихловець).

Враз із збірками, що їх пересилають Відділи УККА, надходять також безпосередні вплати до Канцелярії УККА. Із більших вплат в останніх днях наспіли такі: д-р Марія Фішер-Слиш — $ 100.00; д-р Ярослав Очеретько — $ 100.00; д-р Юрій і Ірина Волошини — $ 100.00; Богдан Височанський — $ 100.00; Зар Вапек — $ 100.00; Михайло Глова — $ 100.00 і Американсько-Український Горожанський Клюб, Бриджпорт. Конн. — $ 100.00.

До закінчення збірки Національного Датку залишається тільки декілька тижнів. Наша мета досягнути збірку в сумі 125,000.00 дол. буде досягнена, коли всі громади і організації, які рік-річно вплачують Національний Даток, вирівняють його і в цьому році. Через тиждень проголосимо другий список Відділів УККА, які між 1-им і 6-им грудня надішлють свої збірки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нова загроза

Протягом кількох останніх днів світова преса подала ряд вісток, які безсумнівно доказують, що Совєтський Союз під сучасну пору дуже посилив старання поширити свої мілітарні впливи в різних частинах світу, зокрема в Африці та в Західній Півкулі.

Військові аналітики в головній квартирі Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) в Брюсселі вказують, що Москва вмішується в громадянську війну в африканській Анголі, доставляючи зброю для марксистського Народного Руху, тобто для однієї з трьох фракцій, які змагаються за владу в тій колишній колонії Португалії. Робить це Москва, щоб опісля дістати там бази для своїх воєнних кораблів і літаків. Цим совєти запевнили б собі контролю над південною частиною Атлантійського океану, бо вже тепер мають летунські бази в Гвінеї, яка також розположена на тому побережжі. В той самий час держави НАТО не мають жадних баз на тому обширі, бо Великобританія недавно відтягнула свою фльоту з Південно-Африканської республіки. Отже, вмішування Москви у громадянську війну в Анголі становить серйозну загрозу для безпеки Заходу. Ця загроза на обширі Атлантійського океану ще збільшується, як взяти під увагу фінансову допомогу, яку СССР дає комуністам в Португалії, які далі намагаються здобути контролю в тій країні.

Совєтський Союз старається поширити свої мілітарні та політичні впливи також в східній частині Африки. Розвідка держав НАТО вказує на факт, що в Сомалії совєти вже мають три бази для своїх воєнних кораблів і літаків. Ці бази мають на меті постачати пальне та зброю, головним чином ракети, для совєтської фльоти на Індійському океані, а також можуть бути вжиті для бльокади Перської затоки, Червоного моря та Суезького каналу. Отже, також совєтські бази на східньому побережжі Африки представляють собою серйозну загрозу для безпеки Заходу.

Тривожною вісткою є ще й те, що совєтські підводні човни, озброєні далекосяжними атомовими ракетами вже протягом довшого часу вживають кубинські порти за свої бази. Військові аналітики вказують, що совєтські ракети того типу можуть бути вистрілені з віддалі 500 миль від цілі, а Куба лежить тільки 90 миль від берегів ЗСА і також розположена близько країн Центральної та Південної Америки. Крім того, існують докази, що совєтське КҐБ вживає кубинську розвідку для „експортування революції" до Пуерто-Ріко, самих ЗСА та інших держав Західньої Півкулі.

Це тільки деякі факти і докази зловживання Москви політикою детанту для здобуття політичної і мілітарної переваги над Заходом напевно не для мирних цілей. Тільки своєчасне опам'ятання Заходу та відповідна протиакція може врятувати Захід від катастрофи.

Справа не тільки в грошах

На іншому місці в цьому числі „Свободи" подано перші підсумки цьогорічної збірки Національного Датку до Українського Народного Фонду УККА. Ці підсумки в багатьох відношеннях надійні і заохочуючі, що в першу міру виставляє добре свідоцтво нашій громаді. Тут бо, в цій збірковій акції, громада переходить чи не найбільшу пробу своєї вироблености, вона майже дослівно здає цим іспит своєї зрілости.

На це є багато аргументів, між ними головний — це факт, що пожертви до Народного Фонду є добровільні, без будь - якого зовнішнього натиску і виключно з власної спонуки, власного відчуття приналежности до своєї спільноти та з бажання „громадою обух сталить".

В таких обставинах менше вироблені одиниці, для заспокоєння власного сумління та збереження свого обличчя в громаді, можуть вишукувати всілякі аргументи на те, чому вони не жертвують. Ми не знаємо ані одного такого аргументу, який таке становище виправдував би, за винятком того, як хтось не має не тільки „зайвого" гроша, але і не може відняти його від інших, найбільш необхідних видатків. Очевидно, що існує також байдужість, легковаження цього свого добровільного обов'язку. В цьому відношенні пригадується курйоз, що навіть між кандидатами на президента УККА на минулому Конгресі був один відомий діяч, який за попередніх десять років не вплатив ані одного цента до Народного Фонду.

Найчастішим аргументом тих, які не жертвують до Народного Фонду, зустрічається твердження, мовляв, вони не погоджуються з політикою УККА. Це найслабший аргумент, і для тих, хто не вплачує Національного Датку, є звичайним і дуже примітивним викрутом. Яке бо моральне чи інше право має один чи другий неплатник Національного Датку критикувати політику УККА, як він сам до неї нічим не причиняється! Вплата Національного Датку аж ніяк не означає ще апробати кожночасної політики керівних органів УККА, але щойно така вплата дає право і навіть обов'язок критично розглядати кожночасне поступування тих керівних органів. Кажуть бо американці, що немає меж для поліпшень. Коли мова про УККА, то на такі критичні завваги і побажання тепер найбільш пригожий час, бо зближаємось до чергового нашого Конгресу в наступному році.

А втім, аргументи на те, чому кожний член нашої української спільноти повинен вплачувати свій Національний Даток до Народного Фонду УККА, самонаявні і їх стільки, що ніхто і ніщо не може їм протиставитись. Важливе тільки, щоб це дійшло до свідомости найширшого загалу і щоб найбільша кількість наших громадян відгукнулася на заклик свого проводу та своїми пожертвами до Народного Фонду засвідчила свою приналежність до нашої зорганізованої спільноти. Сказано ж бо, що справа не тільки в грошах...

Микола Лівицький

АНТИСІОНІСТСЬКА РЕЗОЛЮЦІЯ В ОН І СПОГАДИ ГОЛДИ МЕЇР

Увесь демократичний світ з обуренням реагував на резолюцію Об'єднаних Націй, що прирівнює сіонізм до расизму. Ця резолюція була інспірована арабськими країнами, але вона не була б схвалена Об'єднаними Націями, якби її не підтримали країни т. зв. комуністичного бльоку, тобто, фактично Москва. Таким чином СССР, який провадить політику антисемітизму, прикриваючись „антисіонізмом", ще раз виявив своє наставлення супроти Ізраїля і всього жидівського суспільства, в яких би країнах світу воно не перебувало.

Поминаючи специфічні настрої арабів (до яких ми, українці, не маємо підстав мати якісь ворожі почуття), обурення, викликане резолюцією Об'єднаних Націй, цілком слушне. І ми, українці, повинні поділяти це почуття обурення. Бо що означає ця резолюція? Вона означає кампанію проти свободолюбних прагнень націй, вона означає відкинення права жидівського народу на свою вільну і незалежну державу.

Українці, які борються за відновлення своєї поґвалтованої російсько - совєтським імперіялізмом суверенної держави, не можуть не солідаризуватися з усіма тими народами, які також прагнуть мати свої суверенні держави, а раз осягнувши цю ціль, бороняться проти нападів з-зовні. Спеціяльно щодо жидів, то треба підкреслити, що якраз під цю пору їх, як і українців, переслідують в СССР. І, може, ця обставина спричинилася до солідарности і спільних виступів в обороні своїх прав українців і жидів в межах Совєтського Союзу. Це, певно, і послужило підставою для совєтської пропаґанди твердити про „союз" поміж „українськими буржуазними націоналістами" і сіоністами.

В кожному разі є загально відомими фактами, що українці, які перебувають у країнах західнього світу, не раз виступали і виступають також тепер в обороні прав жидівського населення в межах СССР, а також виявили свою симпатію до боротьби Ізраїля проти нападів їхніх ворогів і проти намірів знищити державу жидівського народу. Ці українські виступи загальновідомі. Вони, безумовно, відомі також як керівникам Ізраїлю, до яких різні українські чинники зверталися з виявами своєї солідарности і симпатії, так і різним міжнародним жидівським організаціям. Українці підкреслювали, що, на їх думку, в обличчі наступу на жидів і українців з боку Москви, вони мусять виявити солідарність у спільній обороні своїх прав. Отже, повторюємо, наставлення українців до проблем жидів є недвозначно позитивне.

І от якийсь збіг обставин: саме в час цих явно прожидівських виступів з боку українців і таких же проукраїнських виступів з боку багатьох жидівських діячів, що перебувають в СССР або здолали з нього недавно виїхати, — в цей час з'являються спогади видатної ізраїльської діячки Голди Меїр п. н. „Моє життя". В цих спогадах повторюються давні, неоправдані закиди проти Головного Отамана Симона Петлюри і його війська.

Ми, звичайно, добре знаємо про те, що жидівські історики „викляли" наших національних провідників і національних героїв, Богдана Хмельницького і Симона Петлюру. Ми схильні були вважати, що це є наслідком якогось трагічного непорозуміння. І ми постійно підкреслювали необхідність, в інтересах обох сторін, припинити взаємні обвинувачування і розпочати спільну дію. Пощо ж саме тепер така визначна діячка, як Голда Меїр (яка не може не орієнтуватися в справжньому стані речей) повторює ганебні закиди на адресу нашого національного героя, Симона Петлюру?!

Голда Меїр у своїх спогадах пише: „Віразу після війни (мова про Першу світову війну — М. Л.)... в Україні і в Польщі вибухли антисемітські погроми, за які в Україні був у переважній мірі відповідальний ославлений командувач Симон Петлюра, якого відділи нищили цілі жидівські громади..." Або на іншому місці: „... вбійницькі банди Петлюри..." Чи такі писання ідуть на користь сіонізму, чи на користь імперіялістичній і справді антисемітській Москві?!

Ми не будемо повторювати наших аргументів, які збивають ці неправдиві наклепницькі твердження. Цілі книги, не виключаючи і жидівських авторів, написані проти цих інсинуацій. Але з уваги на нинішню ситуацію і на потребу українсько-жидівського порозуміння — чи не треба реагувати? Звичайно, так чи інакше буде реаґувати Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі. Але повинні також реаґувати й українські громадсько - суспільні чинники у вільному світі: СКВУ, УККА, КУК тощо. Як реаґувати? Листами до самої пані Голди Меїр, листами до уряду Ізраїля і зверненням уваги різним інтернаціональним жидівським організаціям, що їх обов'язком є вплинути на припинення завогнювання українсько - жидівських відносин. Бо в той час, як ми (українці і жиди) будемо полемізувати і взаємно себе обвинувачувати замість того, щоб разом боронити наших спільних інтересів, хтось „третій" буде задоволено потирати руки. Цим третім буде і вже не раз була імперіялістична, тоталітарна і, власне, антисемітська Москва.

П. Феденко

ДИКТАТОР ФРАНЦІСКО ФРАНКО

(2)

Чи хотів Сталін перемоги республіканців в Еспанії? Історики й учасники еспанської громадянської війни стверджують, що Москва мала свої пляни в тій війні. Мавши перед собою небезпеку агресії Гітлера з Німеччини, чого сподівалися й бажали впливові політики в Лондоні й Парижі, Сталін хотів викликати війну між Гітлером та західніми державами. Перемога республіканців в Еспанії була Сталінові невигідна, бо Гітлер мусів би турбуватися далі еспанськими ділами, де панував настрій ворожий до Німеччини. Перемога Франка забезпечувала Гітлерові приязнь і вдячність еспанського диктаторського уряду, і німецький „фюрер" мав би вільну руку в своїй політиці. Уже в березні 1938 р. Сталін зробив натяк у своїй промові, що між Москвою й Берліном може настати „згода, незалежно від незгоди в ідеологіях".

Еспанський комуніст Хесус Ернандес писав у своїй книзі — „Велика зрада" (Париж, 1954), що Сталін „виніс на ринок шкуру Еспанської республіки", щоб дійти до згоди з Гітлером. Криводушну політику Москви належно оцінили еспанські республіканці. Відступаючи з Еспанії до Франції в 1939 році, вони постріляли багато комуністів, що сліпо виконували накази Сталіна.

Від літа 1939 р. диктатура ген. Франка опанувала Еспанію. То був кривавий процес, в якому згинуло багато невинних людей. Кару смерти чинили „летючі команди", і Франко охоче затверджував смертні присуди. У війні та від організованого терору загинуло коло мільйона людей. Найтяжче прийшлося „сепаратистам" — баскам і катальонцям. Їх мови в пресі, в радіо, в школі Франко заборонив так, як цар Александер II 1876 р. мову українську.

Почавши Другу світову війну 1 вересня 1939 р., Гітлер сподівався допомоги від уряду ген. Франка. Дійсно, коли Гітлер рушив на Схід 22 червня 1941 року, то еспанський диктатор послав на допомогу свою „блакитну дивізію", що билися проти червоної армії. Однак Франко реально оцінив шанси Гітлера й Муссоліні у війні проти Англії, Америки та їх союзників. Даремно старався Гітлер заохотити Франка почати війну проти Великобританії, обіцяв німецьку допомогу для атакування Гібральтару, англійської фортеці на Іберійському повострові. Франко відмовився, сказавши, що національна гордість еспанська не дозволить нікому чужому захопити Гібральтар, що то справа чисто еспанська. А еспанської сили на атакування Гібральтару бракувало. Отже, уряд Франка залишився в Другій світовій війні невтральним.

Режим ген. Франка не мав виразної доктрини, як інші диктатури. Була в Еспанії „Фаланга", члени якої носили сині сорочки і визнавали своїм вождем Антоніо Хосе Пріма де Рівейру, що був розстріляний республіканцями. Франко прийняв фалангу в ряди своєї широкої організації, що мала назву „Рух" (Movimento. Її члени зобов'язані слухати наказів „вождя" (Candilla) Франка. Головною підпорою Франка — „голови держави" було військо, його політично перевірені командири, і католицьке духовенство.

Франко — переконаний монархіст — відмовився покликати на трон дона Хуана, сина короля Альфонса XIII. Дон Хуан був в очах Франка „лібералом", бо був готовий створити в Еспанії демократичний лад. І досі Дон Хуан перебуває на еміґрації. Він гостро критикував режим Франка. Однак, Франко прийняв до себе Хуанового сина — Хуана Карльоса, і він, молодим хлопцем виростав в Еспанії під крилом диктатора. 1969 р. Франко призначив Хуана Карльоса за наслідника свого і королівського трону Еспанії. Режим Франка був на перешкоді для признання Еспанії до Европейського Ринку і до участи в НАТО. Тільки американці договорилися з Мадрідом: в Еспанії створили американці летунські бази, за що Вашінґтон мусів солоно заплатити.

В перших десятиліттях після 1939 року господарство Еспанії ниділо, бувши ізольоване від світу, Але від р. 1960 почалося в Еспанії „господарське чудо". Моторизація привезла в соняшні області Еспанії мільйони туристів з різних країн Европи. В Еспанії почалося будівництво готелів, доріг, ресторанів. Еспанські вина, горілки й лікери знайшли грошовитих покупців. Ожила торгівля й харчова промисловість. Туристична „інвенція" створила нову клясу заможних еспанців, буржуазію, а з нею появилися в масі теж кваліфіковані робітники. Еспанія створила й свою автомобільну індустрію.

Освічені й заможні еспанці бачать, що в сусідніх країнах — у Франції, Італії, Англії — громадяни мають вільне політичне життя, і хотіли б завести в Еспанії порядки демократичних країн. Теж католицьке духовенство хоче йти впарі з вільними ідеями, які чує з уст провідників Римської Церкви. Між командирами армії є немало таких, що вважають диктатуру за пережиток. Робітники огірчені тим, що в Еспанії немає вільних професійних спілок, і за страйки карає тяжко адміністрація.

Франко не слухав порад від людей, що намовляли його змінити політику на ліберальний шлях. Навіть

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО „НЕБЕЗПЕЧНУ ПОПРАВКУ"

It is at the first opportunity available to me that I write this letter in reply to an article which appeared in the Ukrainian section of Svoboda, dated Saturday, November 1, 1975. This article, entitled "A Dangerous Amendment" (translated from Ukrainian), was authored by Dr. Valentina Kalynyk and concerned itself with the dangers inherent in the so-called "Equal Rights Amendment." This amendment purported to guarantee equal rights to all citizens without discrimination with regard to sex.

I shall not go into a detailed recapitualation of Dr. Kalynyk's article; it suffices to say that she strongly opposed it, based upon ertain obvious dangers which she saw in the amendment's interpretation, which might seriously damage the very structure of family and society.

Since election day is long since past, and since the effort to gain passage of the equal rights amendment on a state level failed in both New York and New Jersey, a rebuttal to the article might seem to be an exercise in futility. Therefore, such an attempt will not strictly be made. However, I wish to address myself to the style of the article, this being a matter which should be of greater general interest to the readers of Svoboda .

While I did find merit in some of the arguments put forth by Dr. Kalynyk, most of the contents of the article I found to be filled with what I consider more as "sensationalism" or even "yellow journalism." In other words, rather than strive for a clear, logically connected account, the style of the article seemed more intent upon appealing to the emotions of the reader, as to evoke an indignant and literally autonomic rejection of the proposed amendment. I found this all the more shocking in that this appeared in a newspaper of the stature of Svoboda.

An example of this is readily evident. To mention in rapid succession feminist groups, "Women's Lib," lesbians, Communists, and the equal rights amendment, as it were, in one breath, and to arrive at, as a conclusion, that the equal rights amendment is bad because it is supported by Communists, is not a prime example of rational thinking. Even assuming that being a feminist can be equated with being a Communist, at best, the equal rights amendment is guilty by association, and not necessarily by deed. Should one, similarly, begin a campaign against noses, lopping them off left an right simply because it is observed that all Communists are associated with noses? Hopefully, such a campaign will not be suggested, became many non-Communists, even many Ukrainians, also have noses.

Analogously, many responsible people who cannot be considered women libbers or Communists also gave support to the amendment. Admittedly, if the bill is guilty by way of association with Communists, it should become suspect. But that is all the more reason for considering it critically, in a rational manner and not rejecting it in a paroxism of emotion.

The second lapse of logic which I encountered in reading the article was a non sequitur with regard to the implied results of adoption of the equal rights amendment. It would lead, according to Dr. Kalynyk, to such things as the dissolution of the family (primarily by forcing women to go outside the home to work), conscription of women into the armed forces, and the legalization of "homosexual marriages."

Apart from again pointing out the appeal to emotionalism in these premises, I would also like to point out that according to the norms implied in the article, many Ukrainian families living in the United States are "abnormal" to the extent that these have a mother who has gone outside of the home in order to work. Of course, these Ukrainian women did not have an equal rights amendment to induce them. Rather it was necessitated by having to survive as newly arrived immigrants, or having to maintain a decent life style in the wake of an inflation plagued economy. Oddly enough, it seems that most such Ukrainian families did not dissolve, but, moreover, showed a closer family structure as a result of having to share more equally the burdens and responsibilities of the family.

However, this is a minor criticism in comparison to the proposition made in the article that if the equal rights amendment were to be ratified, then all the imaginable evils which could conceivably accrue as the result of the interpretation of the amendment, would indeed actually happen. Again, turning to an analogy, one can presumably arrive at all the imaginable uses of the ordinary butterknife. Admittedly, the number of such uses would be legion, and would also include many destructive ends to which butterknives could be applied. However, from this it seems doubtful that one should therefore ban butterknives based upon the possibility of being attacked in a restaurant by a fellow patron wielding one.

This may seem like an absurd argument, but it finds its analogy in the enumeration of the possible dangers of the equal rights amendment. Really though, this would indeed be a strange world if one's imagination were always to be reality, as implied in the article.

Further consideration of the article would be pointless in the wake of the defeat of the equal rights amendment in local elections. Therefore, in concclusion, I wish to reiterate that I was deeply shocked by the general tenor of the article by Dr. Kalynyk. It seemed that such a style stemmed either from a naivete as to the intelligence of the readers of Svoboda, or an abdication of the responsibility of intellectual leaders of the Ukrainian community to inform and educate, and not simply manipulate members of the community.

It is in hopes that such a responsible attitude may be taken to heart in the future that I write this letter. I feel that a place for the future must be prepared now, and that our responsibility to that future is much too sacred to be left to anything save intelligent foresight and rational decision.

Petro Homel
New York, N.Y.

Любов Коленська

ПОЛЬСЬКИЙ БАРД ГУЦУЛЬЩИНИ

(1)

Минулого року Т-во Поетів і Малярів в Лондоні видало 594-сторінкову книжку польського письменника Станислава Вінценза п. н. „Листи з неба". Твір цей є завершенням тетралогії, яка складається з таких книжок, як: „На високій полонині", „Звада", „Барвінковий вінок".

Цей твір в поєднанні літературної і етнографічної вартостей — навстіж відкриває вікно в психіку гуцулів, на їхні погляди, на їхній побут, на тлі чарівної природи, — сягаючи ще прадавніх часів, часів старовіку леґендарного Довбуша, аж до періоду Другої світової війни. У тетралогії віддзеркалена буйна романтика, пов'язана з твердим реалізмом щоденного життя гуцулів, виявлена у словах філософських міркувань гуцульських ґаздів, їхньою настановою до життя і мітологічному підході до усіх проявів їхнього побуту.

Найкращим висловом у скарактеризуванні особи письменника і його твору є його власні слова, написані в квітні 1969 року в журналі „Жовтень", в передмові до українського перекладу книжки з польської мови на українську „На високій полонині". Автор пише: „Багатющу гуцульську традицію — отой геніяльний міф — я намагався передати в праці цілого свого життя... Доводиться тільки сподіватись, що не одна свіжа джерельна крапля потрапила в мій текст. В усякому разі, хіба не дорікнете мені за те, що я сягнув по дорогі моєму серцю скарби і що ваше добро називаю також моїм. Гуцульський епос — це один з небагатьох уже в Европі міфічних перекладів, і я, виявляючи свої почуття до українського народу, не можу зробити нічого кращого, як офірувати йому свою книжку. Аби він повернув собі те, що є його власністю і що має тепер далеко не кожен із европейських народів".

З українських письменників Гуцульщину в своїх творах оспівували Михайло Коцюбинський, Юрій Федькович, Марко Черемшина, Гнат Хоткевич, Ольга Кобилянська, а з польських авторів — Вінценз Поль, Владислав Лозінскі, Коженьовскі, — одначе тетралогія С. Вінценза залишається епохальним того роду твором. Досі ще ніхто з письменників не створив такого широкого літературного полотнища і монументального епічно - ліричного пам'ятника Гуцульщині, як Станислав Вінценз.

Уривки з його тетралогії вийшли в перекладі на українську, англійську, жидівську, німецьку, італійську та мадярську мови. Твори його рецензував Ростислав Єндик, написавши у 1971-му році есей „Станислав Вінценз — співець Гуцульщини" і М. Рудницький — „Прозова епопея про Гуцульщину", що появилася в 1937-му році в газеті „Діло". Обидва рецензенти дуже високо оцінили його твори. Також появилася прихильна критика польських рецензентів і широкий відгомін поміж польськими літературними критиками. Поміж меценатами, що допомогли у виданні останньо надрукованого твору „Листи з неба", на листі жертводавців знаходиться прізвище покійного архиєпископа Івана Бучка.

Читати твори С. Вінценза — це знову бачити найвищі шпилі Карпат, іноді закосичені мряками, іноді воскреслі в сонці, в якому гуцули бачили найвищу силу і красу; це — закоштувати джерельного холоду бистрого і грізного Черемошу, це — ступити на кладку, окутану оксамитовим мохом; це — на світанку супроводити разом з пастухами отари овець; це — заслухатись в ніжну пісню сопілки, чи тужливий поклик трембіти, що розносився відгомоном, шукаючи тіней забутих предків; це під час снігової завії заховатись у колибі і, простягнувши промерзлі руки до полум'я ватри, бачити у ньому герць Довбуша і його побратимів.

Читати його книги — це схопити у вирі танку, у пісні, при праці, у філософських розважаннях гуцульських ґаздів кольоритність їхнього світогляду, де паралельно схрещувались два світи: поганський — щедрий у надприродні, фантастичні елементи і християнський, де у всій своїй силі панував один Бог.

Знайти ключ до зрозуміння, чому у польського письменника зродилась думка, з незвичайною любов'ю і пієтизмом писати про Гуцульщину, як про свою рідну — це пізнати його самого, його життя. Станислав Вінценз народився 30-го листопада 1888-го року в Слободі Рунгурській на Покутті, біля Коломиї. У його родоводі знаходимо посвоячення з українцями. Маєток його діда Прибиловського, про якого він згадує у своїх творах, був у Криворівні, маєток його батька у Слободі. Ввесь час у його родині рівнорядно панували дві мови: польська і українська в гуцульській говірці. Великий вплив мала на нього його няня Палагна Сліпенчук, слова якої Вінценз слухав і поважав. Гуцульські пісні, оповідання, перекази розбуркували його уяву, а перебування серед гуцульської природи спонукали письменника звеличати її у своїх книгах.

(Продовження буде)

ЕРС І АБН ВІДБУЛИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ській імперії на базі марксистсько-ленінської доктрини та, в логічному наслідку, небувало неклюйної, бюрократично спотвореної практики експлуататорських держпланів.

Згодом, від організаторів конференції й за допомогою надісланих матеріялів, я мав нагоду ствердити, що у своїй заключній доповіді в останньому дні нарад Ярослав Стецько присвятив багато уваги соціо-економічному аспектові боротьби проти Росії. Рівно ж доповідь д-р Маргарети Авсалі зосереджувалася на згаданій тематиці і мала заголовок: „Криза комунізму". Також британський делеґат Доналд Мартін, що є знавцем питань економічної війни, присвячував свою увагу соціяльно-економічному аспектові боротьби проти Росії.

Головно — українське зусилля

Немаловажне, одначе, ось-що: настільки широко заплянована і проведена міжнародна конференція — не перший раз відбулася за вирішальними інспіраціями та завдяки організаційним зусиллям, у першу чергу, українців. Відповідальними тут були Організації УВФ. Ці рядки не писані під аспектом і прагненням робити з українців якогось чергового „старшого брата". Багато інтелектуальної субстанції в доповідях і рефератах походило від наших чужинецьких приятелів. Проте треба також признати, що з усіх післявоєнних політичних еміґрацій з терену Сходу Европи немає іншої, крім української, яка могла б подолати таке зусилля, як організація такої конференції. Немає дива, чому люта ненависть Москви звертається насамперед проти української політичної еміґрації і чому московські скритовбивці вишукують свої головні жертви найбільше між українськими лідерами.

Приятелі

У Мюнхені існує близько вісім десятків всіляких „центральних" чужинецьких політичних представництв і організацій. Кожна з них прагне „пробитися" притягнути до себе увагу, приєднати для себе чужинецьких т.зв. „промінентних" симпатиків. З цього погляду українці стоять на одному з абсолютно передових місць. Маємо брати приятелів, де їх можемо знайти, а не стояти на принципі „не тратьте куме сили". Право до критики міг би мати тільки хтось, хто потрапив би зробити краще. Проте, куди не сягнути поглядом, ліпшезнайки нічим не довели, що могли б зробити краще...

Грубу кривду роблять організаторам і учасникам Конференції ті, які морщать носи, мовляв, яке значення, який стаж має на своїй батьківщині той, чи інший чужинець. Чужинецькі організатори і гості Конференції об'єктивно становлять досягально найвищу якість.

У затиску деконьюнктури

Можна б ще зауважити, що перед, під час і після Першої світової війни українські діячі і дипломати мали ширші засяги партнерства, ніж ми тепер. Тодішнього часу українські дипломати діяли, принаймні на боці центральних держав, в умовах релятивно „блискучої" коньюнктури. У тодішніх умовах, дві імперії, австрійська і німецька, стояли проти Росії, з програмовими перспективами вирішального послаблення, а навіть розпаду царської імперії.

Сьогодні українська зовнішня політика мусить діяти в умовах вийнятково важкої деконьюнктури. Союзники СССР під час Другої світової війни, спереду ЗСА, засліплення британської й французької дипломатій, вирішально допомогли розвинутися Совєтському Союзові в одну з найбільших політичних і мілітарних потуг нашого часу.

Ми знаємо про внутрішню реальність, слабкість, глибоку зранимість цієї московської „потуги". Треба ще буде чимало праці, щоб про цю внутрішню крушимість СССР довідувалися й усвідомляли інші. Важко пояснювати сліпцям, чому в добу „єднання континентів" та виникання „бльоків", — ми вперто наполягаємо на тотальному розторощенню московської імперії. Події нашого часу йдуть швидко, проте заіснують становища, коли нам треба так же само вперто діяти за принципом: „капля камінь довбає". Такий глузд мала м.ін. також недавня мюнхенська конференція.

Дефіцитне місце у балянсі

Немає тут місця робити, після 30-ти років, балянс великої, емінетно політичної української еміґрації з-після Другої світової війни, що опинилася в країнах вільного світу. Все ж таки досягнено чимало. Уже самою своєю організованою присутністю ця еміґрація досягла цього, що про Україну та її державно-визвольну проблематику знають сьогодні сотні мільйонів чужинців. Проте, в житті цієї еміграції є одне важке, дефіцитне місце: впродовж 30-тьох років вона не спромоглася дійти до спільної, сконсолідованої, визвольної, пропаґандивної дії. Кожне „середовище" робить свою власну зовнішню політику, кожне має свої власні чужинецькі контакти. І досі ґрасує між середовищами привид чиєсь „суприматії" чи „монополії".

Не підлягає сумніву, що мюнхенську конференцію можна оцінити, як одну з верховних, якісно найкращих. На жаль, інші „середовища" блистіли відсутністю. Стоїмо перед настільки важливими завданнями, події світу, не зважаючи на всі „розрядки", розвиваються настільки швидко, а зокрема СССР наближується до однієї зі своїх найважчих криз, що безумовно була б потрібна єдність української пропаґандивної дії.

Під час конференції в автора цієї статті склалося враження, що для такого пропаґандивного єднання, організатори конференції не створювали б перепон чи застережень. У Мюнхені, у днях 14-16 листопада 1975 року було роблене українське, сприйнятливе для всіх середовищ, добре діло.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ у НЮ ЙОРКУ
64-ий ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

П'ятниця, 5-го грудня 1975 р.

Авторський Вечір

ОКСАНИ РУДАКЕВИЧ

(З нагоди появи книжки „Щастя-долі ми бажаєм")

- Читають: ОКСАНА і ЯРОСЛАВ ПІНОТ-РУДАКЕВИЧІ.
- Слово про авторку: ХРИСТИНА НАВРОЦЬКА.
- Музичне інтермеццо — ОЛЬГА ШЕМЕТИЛО — фортепіяно.

Початок — год. 7:30 веч.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

Наукове Засідання

МОВНО-ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ СЕКЦІЇ УВАН у США

Доповідь:

ВІТАЛІЙ КЕЙС (докторант Нюйоркського Університету): „СИМВОЛІЗМ І УКРАЇНСЬКА МОДЕРНА ПОЕЗІЯ ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ".

Наукове засідання відбудеться

в суботу, 6-го грудня 1975 р.

(а не 7-го, як подано в запрошеннях)

о 3-ій год. дня, в будинку АКАДЕМІЇ

206 Вест 100-та вул., Ню Йорк, Н. Й.

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ

повідомляє українські спортові Товариства Америки і Канади, що

МІЖКРАЄВІ ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ

ЗА ПЕРШЕНСТВО УСЦАК-у

у КРУТОВІЗІ, З'ЇЗДОВОМУ ВІЗІ та ПЛОСКОМУ

відбудуться

дня 28 і 29 лютого 1976 р.

у WEST MOUNTAIN SKI AREA

Glens Falls, N.Y.

Подрібні інформації будуть вислані до спортових клюбів та оголошені в пресі.

УПРАВА КЛК

Увага! ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ! Увага!

ВИПРОДАЖ УСІХ НОТ-МУЗИКИ!!

1) Тому, що від 1-го січня 1976 Божого року „ГОВЕРЛЯ" вводить Відділ АНТИКВАРНІ, каталоги якої прохаємо замовляти, по ціні $1.00 за штуку.
2) З тієї причини ВИПРОДУЄМО ОСТАТОЧНО ВСІ НОТИ-МУЗИЧНІ ТВОРИ і той відділ ліквідуємо в себе! ПРОДАЄМО ЛИШЕ КОМПЛЕТИ!
3) Маємо СТО комплетів нот-музичних творів: 50 окремих книжок-фоліо-листів, а між ними: 10 ЗБІРНИКІВ, 5 АЛЬБОМІВ, а решти зшитки нот і т. п.; все це обіймає 350 ТВОРІВ, ПІСЕНЬ-НОТ усіх форм і жанрів: КОЛЯДИ, гаївки, фортепіянові, скрипкові твори, на гармонію-акордеон, на ґітару, тріо, дуети, сольоспіви, все з нотами і словами, та музично-вокальні та інструментальні твори, легка музика, і твори найславніших україн. композиторів, хорові, на бандуру, романси, танці і твори оперові та „школи" на скрипку й фортепіяно, словом усе це вартости понад 150.00 дол. ми даємо від зараз! — до 31 грудня 1975 р. лише за 26.00 дол. та лиш 5% на пересилку; тобто разом шліть $31.00 і все маєте для себе, для дітей, для унуків, на сьогодні, або на завтра, а такої вартости не пропустіть, і її купіть негайно!

Howerla

238 East 6th St., New York, N.Y. 10003 USA

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗСА
ФІЛОЛОГІЧНА СЕКЦІЯ

улаштовує

НАУКОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ

для відзначення 100-ліття з дня народження

Катрі Гриневичевої

Конференція відбудеться

в суботу, 6-го грудня 1975 р.

о год. 5-ій по пол.

в залі Літературно-Мистецького Клюбу

149, 2-га Авеню в Ню Йорку, Н. Й.

ПРОГРАМА:

1. Проф. д-р В. ЛЕВ — Відкриття.
2. Проф. д-р В. ЛЕВ — „Літературне тло на якому виступала Катря Гриневичева".
3. Ред. УЛЯНА ЛЮБОВИЧ — „Життя і творчість Катрі Гриневичевої".
4. Адв. ЯРОСЛАВ ГРИНЕВИЧ — „Дещо про мою Матір".

Увага! ПАССЕЙК, Н. Дж. й ОКРУГА! Увага!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
42-ий ВІДДІЛ ім. Т. ШЕВЧЕНКА в ПАССЕЙКУ

запрошує всіх своїх Членів і Українське Громадянство на

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ

60-річчя свого існування

який відбудеться

в неділю, 7-го грудня 1975 р.

о год. 4-ій по пол.

в Українській Централі

при 240 Hope Avenue, Passaic, N.J.

В ПРОГРАМІ:

12-та год. — СЛУЖБИ БОЖІ в обох Українських Церквах.

Год. 4-та по пол. — ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ.

- Відкриття — Голова 42-го Відділу І. ВЛИХА.
- Вступне слово — П. ГОЛОВАЧУК.
- Ювілейна промова — Головний предсідник УНС ЙОСИП ЛИСОГІР.
- Вандурист — С. ПАЛКА.
- Історичний перегляд 42-го Відділу УНСоюзу — інж. В. ВАКАЛЕЦЬ.
- Пластовий співочий гурток „КОВЗА", Пассейк — дир. А. ФАРМІГА.
- Фортепіянове сольо — пластунка юначка МАРТА ШРАМЕНКО.
- Гуморист — С. МАГМЕТ.
- Українські народні танці — ОСЕРЕДОК СУМА Пассейк, під кер. Р. СТАТКЕВИЧА.
- Тостмайстер — В. МОЧУЛА.

Вступ 10.00 дол. від особи.

Зголошуватися просимо телефонічно до:

Петра Головачука, тел. 478-8347 і
Василя Марущака, тел.: 546-6787.

ОГОЛОШЕННЯ

114-ий ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ім. св. ВОЛОДИМИРА в ЧІКАГО

повідомляє

що може уділити

ЧОТИРИ або навіть П'ЯТЬ

стипендій

у висоті 250.00 дол.

для студентів університетів, що є членами 114-го Відділу УНСоюзу.

За докладнішими інформаціями в справі цих стипендій проситься звертатися до секретаря 114 Відділу УНСоюзу на адресу: інж. ВОЛОДИМИР БЕРЕЖАН
2324 W. Thomas St., Chicago, Ill. 60622 Tel.: 278-1404

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ

ОРГАНІЗУЄ

ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ ВИШКІЛЬНО-ЗМАГОВИЙ ТАБІР

ДЛЯ СВОЇХ ЧЛЕНІВ ТА ЧЛЕНІВ ДРУГИХ СПОРТОВИХ ТОВАРИСТВ

на лещетарських теренах

Mount Tremblant

в Saint Jovite, Quebec, Canada

в часі

від П'ЯТНИЦІ, 26-го до СЕРЕДИ, 31 ГРУДНЯ 1975 р.

Приїзд учасників в четвер 25 грудня.

- Провідником табору буде інж. ЗЕНОН МАРКЕВИЧ.
- Всі учасники мусять виповнити карту зголошення.
- Карти зголошення можна дістати у інж. Р. ЛЕВИЦЬКОГО, тел. (215) 725-3626 або у інж. В. ГНАТКІВСЬКОГО (212) ВА 4-7369.
- Таборова оплата: 140.00 дол. і 7.00 дол. вписове. Покриває приміщення, прохарчування, транспорт до лещетарських теренів, витяги, інструкції лещетарства. Оплата не покриває доїзду до табору. Вписове покриває обезпечення і адміністраційні видатки.
- З уваги на обмежену скількість приміщень, зголошення будуть приймані в такій черговості, як будуть надходити.
- Докладно виповнені карти зголошення, разом з таборовою оплатою, пересилати до:
  KLK — UKRAINIAN AMERICAN SKI CLUB
  1004 Oakmont Street, Philadelphia, Pa. 19111.
- Для інформації подаємо, що в тій самій місцевості відбудуться юнацькі і старшопластунські пластові табори для Канади і Америки улаштовані Вурлаками.

УПРАВА КЛК

УПРАВА НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА у ЗСА

з жалем повідомляє, що в ночі з 29 на 30 листопада 1975 р. упокоївся в Бозі

бл. п. професор і доктор
АНТІН РУДНИЦЬКИЙ

дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка, музиколог і композитор, диригент хору „Кобзар" і автор музичних композицій.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа Наукового Товариства ім. Шевченка у ЗСА складає Родині Покійного щирі співчуття.

ПОДЯКА

В суботу, 25-го жовтня 1975 року з волі Всевишнього відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, БРАТ, ВУЙКО

бл. п.
Проф. БОГДАН ЗАПЛІТНИЙ

Нашу найщирішу подяку складаємо Всечеснішим Отцям Духовним за відвідини Хворого в шпиталі, за уділення Йому Св. Тайн та за похоронні відправи.

Дякуємо всім Приятелям і Знайомим за їхні вислови співчуття, за молитви, пожертви на св. Літургії й за квіти.

Складаємо подяку за зворушливі прощальні слова проф. К. Тучапському, який промовляв в імені Т-ва Емеритів та інж. С. Куропасеві, який прощав Покійного в імені Т-ва Комбатантів. Щира подяка чоловічому хорові парафії св. Володимира і Ольги за їхній спів під час похоронних обрядів.

Глибока вдячність Тим, що несли домовину. Рівночасно дякуємо похоронному заведенню Музика і Син за взірцеве переведення похорону.

В глибокому смутку —

РОДИНА

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

В БОЛЮЧІ РІЧНИЦІ СМЕРТИ НАШИХ НЕЗАБУТНІХ БАТЬКІВ,

а саме

В П'ЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ МАМИ

ІРИНИ

та В ЧЕТВЕРТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ТАТА

ВОЛОДИМИРА ГОЛЮКІВ

буде відслужена

в неділю, 7 грудня 1975 року

о год. 11-ій ранку

в КАПЛИЦІ Української Католицької Церкви СВ. ЮРА при 7-ій вул. у НЮ ЙОРКУ

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

Рідних, Приятелів і Знайомих прохаємо помолитися того дня разом з нами зо Спокій Їхніх Душ.

СИНИ

З великим жалем повідомляємо, що в середу, 19-го листопада 1975 року в Детройті заснула на віки наша Найдорожча МАМА, БАБУСЯ й ПРАБАБУСЯ

сл. п. МАРІЯ ТЕРЛЕЦЬКА
з дому БРУШНІВСЬКА

проживши 80 років.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 22 листопада 1975 р. з Католицької Церкви св. Івана Хрестителя на місцевий цвинтар св. Ядвиги.

Горем прибиті:

дочки: СТЕФАНІЯ ЛОПАТЯК з родиною
ІРЕНА ВАРИВОДА з родиною
сини: МИРОСЛАВ і ЛЮБОМИР з родинами
8 внуків і чотири правнуки та ближча й дальша Родина в ЗСА і на Україні

УПРАВА НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА та ФІЛОЛОГІЧНА СЕКЦІЯ у ЗСА

з сумом повідомляють, що дня 30 листопада 1975 р. упокоївся в Бозі

бл. п. МИХАЙЛО СОНЕВИЦЬКИЙ

доктор філософії, відомий клясичний філолог, професор богословської академії у Львові і Українського Католицького Університету ім. св. Климентія в Римі, дійсний член філологічної секції, автор численних наукових праць з ділянок української і клясичної філології.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа Наукового Товариства ім. Шевченка і дирекція Філологічної Секції ЗСА висловлює Родині Покійного щирі співчуття.

Ділимося з Приятелями і Знайомими сумною вісткою, що дня 24-го листопада 1975 р. відійшов від нас у вічність по довгих і тяжких терпіннях наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ЗЯТЬ і БРАТ

бл. п.
Інж. ТЕОДОР ШВЕЦЬ

учасник Визвольної Війни, абсольвент Високої Технічної Школи в Брні, Чехословаччина, член Товариства Українських Інженерів Америки.

ПАРАСТАС — у неділю, 31-го листопада, в год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів при 109 Іст Тейбор Роуд.

ПОХОРОН — в понеділок, 1-го грудня 1975 р. в год. 9:30 рано з цього ж похоронного заведення до церкви Благовіщення ПДМ в Мелровс Парк, звідки Тіло, по відслуженні Св. Літургії перевезено на Український Католицький Цвинтар у Факс Чейсі.

Горем прибиті:

ЯРОСЛАВА ШВЕЦЬ — дружина
о. ІСИДОР СОХОЦЬКИЙ — тесть
і ближча та дальша Родина в Україні і на еміграції

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 30-го листопада 1975 року, в Ню Йорку, несподівано відійшов у Вічність наш Найдорожчий і Незабутній МУЖ, БАТЬКО, ДІДУНЬО

бл. п. проф. д-р
МИХАЙЛО СОНЕВИЦЬКИЙ

народжений 22 квітня 1892 року, в Гадинківцях, Гусятинського повіту, Галичина.

ПАНАХИДИ — понеділок і вівторок, 1 і 2 грудня 1975 р., о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН — середа, 3 грудня 1975 р., о год. 9-ій рано, з похоронного заведення до Української Католицької Церкви св. Юра, а відтак на Український Православний Цвинтар св. Андрія в Бавнд Брук, Н. Дж.

В глибокому смутку:

дружина — ОЛЬГА з ЛАСОВСЬКИХ
син — ІГОР з дружиною НАТАЛКОЮ і дітьми, АНДРІЄМ, МЕЛЯСЕЮ і МАРКІЯНОМ
син — РОСТИСЛАВ
Ближча і дальша Родина в Україні і діяспорі

Замість квітів на могилу, Родина просить складати пожертви на фонд „Церква в потребі".

„Без музики, життя було б помилкою".
(Фрідріх Ніцше)

Ділимося сумною вісткою з нашим Громадянством, що

ПРОФ. Д-Р АНТІН РУДНИЦЬКИЙ

видатний композитор, диригент, піяніст, музиколог, педагог, провідний організатор музичного життя, дослідник української музики і президент СОПУМ

відійшов у Вічність 30-го листопада 1975 року.

Достойній Дружині і Синам з Родинами складаємо якнайщиріші співчуття.

СВІТОВЕ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРОФЕСІЙНИХ МУЗИК

ОСЕРЕДОК СУМА ім. ген.-хор. Т. ЧУПРИНКИ в НЮ ЙОРКУ

повідомляє в смутку все Членство, що дня 25-го листопада 1975 року, відійшов у Вічність на 50-му році життя член

бл. п.
ІВАН ЮШКЕВИЧ

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 28 листопада ц. р. о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН — в суботу, 29-го листопада 1975 р. о год. 9:30 рано з похоронного заведення до Укр. Кат. Церкви св. Юра в Ню Йорку, а опісля на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Рідні Покійного складаємо щирі співчуття.

На Союзівці відбулося...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

геликів в історії УНСоюзу, який був зорганізований в грудні 1965 року, за згодою та при моральній допомозі пастора Андрія Давидюка, Софії Оріховської та технічній допомозі Степана Гавриша, який тоді виконував обов'язки обласного організатора на східні стейти Америки.

У зв'язку з цим 10-річним ювілеєм 340 Відділу, прибулих гостей, які в більшості є членами УНСоюзу, в імені Екзекутивного Комітету вітали головний предсідник Иосип Лисогір і головний організатор Степан Гавриш. Обидва промовці висловили подяку за відвідини Союзівки та зорганізування першого Відділу Українських Євангеликів в УНС, який вже 1968 року нараховував 180 членів. За жертвенну і віддану працю почесному голові цього Відділу, пасторові Андрієві Давидюкові, приявні члени Екзекутиви в асисті обласного організатора В. Оріховського і голови Відділу пані Стефанії Букшованої, вручили золоту ювілейну відзнаку. Також золотою відзнакою нагороджено пані Софію Оріховську (не дружину обласного організатора) за її віддану працю на пості секретарки Відділу в роках 1966-1969 і опісля за працю вже цього року, яка за останніх два місяці придбала 30 нових членів.

В імені Відділу промовляла його голова пані Стефанія Букшована, яка ствердила, що ідеї братських союзів дуже близькі українським Церквам.

Пізно вночі пастор Андрій Давидюк подякою господарям за гостинність закінчив молитвою це молитовне зібрання.

СССР Є НАЙБІЛЬШОЮ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

трьох нарад, під час яких мають обговорити поліпшення зв'язків між Вашінгтоном і Пекіном, а також загальну ситуацію в світі. Однак обидві сторони вже наперед зазначили, що ці переговори не внесуть важливіших змін в дотеперішні відносини між ЗСА та КНР. Впродовж 4-денного перебування президента Форда в Пекіні він має нараджуватися з віцепрем'єром Тенгом тільки протягом 6 годин. У вівторок або в середу Президент має відбути зустріч із Мао-Тсе-тунгом, але ще точно не встановлено коли ця зустріч відбудеться. У понеділок, 1-го грудня, дружину президента Форда, Бетті, відвідали Чіянг Чінг, жінка Мао, та Тенг-Інг-чао, дружина Чу-Ен-лая. Як відомо, Чіянг Чінг недавно критикувала преса КНР і тому правдоподібно вона не взяла участи в бенкеті на честь президента Форда. З Президентом до Китаю прибула також дочка Сузен, державний секретар Генрі Кіссінджер і ряд чільних представників американського уряду. Після відвідин Китаю, президент Форд має відвідати також Індонезію та Філіппіни, а 7-го грудня прибути до Гаваїв. Поворот до Вашінгтону, Д. К., заплянований на 8-го грудня.

ЗСА не змінили становища щодо ПВО

Вашінгтон. — Речники уряду ЗСА заявили, що хоча наступного місяця американські представники братимуть участь в нарадах Ради Безпеки Об'єднаних Націй щодо ситуації на Близькому Сході, то заперечили, що американська участь в нарадах означає визнання Палестинської Визвольної Організації (ПВО), яка також братиме участь в цих нарадах. Заява уряду ЗСА мала на меті запевнити Ізраїль, що Вашінгтон не плянує закінчити свого дипломатичного бойкоту ПВО, аж поки ця організація палестинських арабів не визнає за Ізраїлем права існувати як незалежна держава. Делегація ЗСА в неділю, 30 листопада, відмовилася накласти „вето" проти участи ПВО в дебатах Ради Безпеки наступного місяця, бо Вашінгтон побоювався, що таке „вето" спонукає Сирію не погодитися на продовження мандату для військових частин ОН, які мають за завдання гарантувати перемир'я на Голянських висотах.

ВІДБУВСЯ КОНГРЕС СУСТА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

брак відповідних фондів був одним із головніших проблем під час каденції. На кінець він закликав колишніх членів СУСТА відновити сеньйорат.

З колишніх активістів СУСТА в нарадах взяли участь мгр Андрій Чорнодольський, теперішній голова ЦеСУС-у, Квітка Семанишин, та Ігор Макух.

В точці звітів студентських клюбів, як також у резолюціях та розмовах, виявилося, що місцеві Громади відчувають недостачу зв'язків з Головною Управою та іншими Клюбами. Хоча на місцях праця розгортається, то студенти зацікавлені в її поширенні. Вони наголошували, що СУСТА має координувати крайову студентську роботу, втримувати зв'язки з місцевими Громадами та бути осередком взаємного порозуміння.

Під час Конгресу діяли три комісії: Мандатно - верифікаційна в складі: Зеня Хома — голова, Ірка Ясінська та Юрко Корш — члени; Номінаційна, в складі: Оля Добуш — голова, Андрій Прятка та Галя Тарнавська — члени, і Резолюційна, в складі: Тарас Добуш — голова і Ліза Ясевич та Пат Гулак — члени.

Найбільше часу присвятив Конгрес панелям на різні теми, які відносяться до української громади. Перший панель відбувся в п'ятницю по обіді на тему 200-ліття ЗСА і включав, як панелістів, Верну Клейборн — директорку етнічних програм при Адміністрації 200-ліття Американської Революції (АРБА); Маріяна Комічака — координатора програм 200-ліття ЗСА в повіті Аллегейні в Пенсильванії та Івана Шморгуна — члена Етнічної Дорадчої Ради при АРБА.

Пані В. Клейборн пояснила учасникам працю АРБА, які фонди це можна одержати для етнічних груп, заохочуючи до влаштовування етнічних програм. М. Комічак звітував про його працю в повіті Аллегейні та про українські програми на терені Піттсбургу. І. Шморгун, який рівнож є секретарем крайової Республіканської Ради Спадщини, сказав, що мимо того, що українці трохи пізно почали включатися в ці святкування, українські громадські організації повинні розпочати інтенсивну працю, бо ще існують фонди для етнічних програм.

Другий панель відбувся в суботу рано і зосереджувався на українській участі в загально - американському політичному житті. Панелістами були: Тарас Шмагала — представник Республіканського Крайового Комітету, адв. Богдан Футей — кандидат на конгресмена та на посадника Парми і Андрій Валюшек — представник Крайового Демократичного Комітету.

Тарас Шмагала говорив про важливість реєстрації для голосування, членства в будь - якій американській політичній партії. Він також заохочував, щоб молоді особи кандидували до місцевих урядів.

Адв. Б. Футей говорив про свій недавній виборчий досвід, докоряючи, що українці думають про крайову політику, але занедбують місцеві вибори.

Про конечність участи етнічних груп в політичному житті Америки говорив А. Валюшек.

Коротку доповідь про працю Крайової Фундації для гуманістичних студій виголосив Віктор Омельченко, референт зовнішніх зв'язків цієї організації.

Двомовну доповідь на тему: „Проєкт розбудови української культури в діяспорі" виголосив арх. Радослав Жук з Монтреалю. Він закликав членів СУСТА, щоб вони допомогли створити українську ідентичність на північно - американському континенті, подібно до проєкту французів в Квебеку.

Останній панель проаналізував працю в обороні Валентина Мороза. Панелісти були: мгр А. Чорнодольський від Вашінгтонського Комітету Оборони В. Мороза, та Адріян Каратницький від Комітету оборони совєтських політичних в'язнів. Оба панелісти інформували про дотеперішню працю та про пляни на майбутнє.

Делегати і студенти-гості, яких було біля 50, виявили зацікавлення темами всіх панелів, але найбільшу дискусію викликала доповідь арх. Жука.

В суботу після обіду та признання абсолюторії уступаючій Управі на внесок Квітки Семанишин, члена Контрольної Комісії, делегати приступили до виборів. Голова Номінаційної Комісії, Оля Добуш, представила одиноку листу, яку очолював Юрій Серант. Крім нього, як голови, до нової Управи, яка діятиме до листопада 1977 р., увійшли: Галина Тарнавська — віцепрезидент для Сходу, Оксана Гузар — віцепрезидент для Середнього Заходу, Роман Раточка — віцепрезидент для Заходу, Ірина Ясінська — скарбник, Оля Піскор — писар, Андрій Прятка — спеціяльні доручення, Леся Полотнянка — культурноосвітня референтка, Зоряна Писарівська — зовнішні зв'язки та Орест Корепей — фінансовий директор. Контрольна Комісія складається з Ігоря Макуха, Ігоря Мирчука та Зені Хоми, а Товариський Суд з д-ра Іні Гікавої-Євич, Ігоря Раковського та Володимира Лупаня.

З огляду на поширення членства по цілій Америці та брак досвіду новообраних членів Управи в крайовому студентському русі, схвалено дві зміни статуту відносно створення окремого посту для західного віцепрезидента та включення Є. Іванцева до Управи як неголосуючого члена.

Після голосування новообраний голова обіцяв скріпити СУСТА і дальше розгорнути працю. Він підкреслив потребу співпраці з іншими студентськими та громадськими установами. Ю. Серант це колишній голова Студентської Громади в Нюйоркському університеті. Він вважає, що метою СУСТА є об'єднати всіх українських студентів. У вільному часі, новий голова СУСТА є працівником в бюрі Сенатора Джеймса Баклі.

Резолюції, що їх запропонував Тарас Добуш та що були прийняті, закликають новообрану Управу координувати студентські програми в ЗСА та стати центром комунікації. Також доручено Управі заініціювати проєкт створення установи, яка допомагала б українським кандидатам на виборчі пости.

У п'ятницю ввечорі в Джордж Вашінгтон університеті відбувся концерт, який, як і Конгрес, був присвячений 200-літтю ЗСА і 100-літтю Українського Поселення в Америці. Около 200 осіб взяли участь в концерті, в програмі якого виступали: танцювальний ансамбль „Верховинці" з Осередку СУМА в Ню Йорку під проводом Олега Гензи та співак - бандурист і танцюрист Маркіян Комічак.

Конгресовий бенкет відбувся в суботу ввечорі в одній із заль Меріляндського університету. Майстром церемонії бенкету, на якому було присутніх 80 гостей, був мгр А. Чорнодольський. Головну промову виголосила Памела Павел, директорка молодечих справ для Вілого Дому. Вона сказала, що у своїх поїздках по світі, навіть до Совєтського Союзу, вона завважила, що студентство всіх країн подібне, має подібні зацікавлення.

З привітами виступили д-р Ю. Старосольський — від НТШ, мгр Хемич - від Фонду Катедр Українознавства, проф. Теодор Залуцький — від Асоціяції Американсько-Українських Університетських Професорів, адв. Андрій Семотюк — від СКВУ, адв. Богдан Футей — від УККА, мгр А. Чорнодольський — ЦеСУС, Галина Климук — ТУСМ, та Теодор Царик — місцевий Відділ УККА. Були також письмові привітання і побажання від студентських, молодечих і громадських установ та від ряду сенаторів конгресменів.

Бенкет розпочав молитвою і закінчив о. Осип Деницук.

Після бенкету відбулася забава з танцями.

Святочно, багатолюдно...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

нові, що прибули на коротший відпочинок, чи на полювання в п'ятницю увечорі. Для них В. Квас улаштував в суботу увечорі мистецьку програму і забаву з танцями. Перед програмою павільйон „Веселка" гомонів жіночими голосами членкинь 89-го Відділу Союзу Українок Америки, який відмічував 10-ліття свого активного існування і праці в цій громаді, що кожного року збільшується. На імпрезу союзянок і в гості на Союзівку прибув стейтовий сенатор Едвин Мейсон, відомий приятель українців, який часто буває на українських імпрезах в цій околиці, яку він репрезентує в Олбані, столиці стейту Ню Йорк.

Мистецьку програму вечора виконала новостворена молодеча група „Весела Сопілка" з Філядельфії в складі: Маруся Штинь, відома із своїх виступів на Союзівці вокалістка; танцюрист Володимир Хапко з дружиною Галею і сестрою Марійкою, Марко Бандера, бандурист-соліст. Акомпаньямент молодих виконавців доповнював на акордеоні В. Добуцак. Після програми, до танців пригравала оркестра Союзівки під мистецьким керівництвом В. Добуцака та з вокалісткою Оксаною Борбич.

Аж після недільних Богослужень в новозбудованій церкві Пресвятої Тройці Союзівка почала порожніти, а деякі гості вже заздалегідь замовляли кімнати на Різдвяні свята і на Новий Рік.

ПОМЕРЛА СВ. П. ОЛЕНА ЛОТОЦЬКА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

частин Галичини, а то й Закарпаття. По смерти свого чоловіка о. Василя Добушовського вона доповнила свої студії, щоб осягнути звання банкового спеціяліста. Одружившись, по кількох роках із ред. Володимиром Лотоцьким, вона пізнала потреби української преси в Америці, а через неї її читача. У зустрічі з українськими людьми найбільше цікавило її жіноцтво. Сама вона — дружина і мати — (із першого подружжя у неї було троє дітей — Дарія, Юрко і Теодор) розуміла почування цих жінок, що знайшлися тут далеко від своїх рідних сторін і засновували родини. Вона підтримувала їхні змагання до освіти, їхню охоту до громадського життя. І коли трапилась до того відповідна нагода, підтримувала думку кількох жіночих товариств Ню Йорку й околиці — об'єднатись в одну центральну організацію — Союзу Українок Америки. Це сталося 1925 р.

Небагато маємо громадських діячів, щоб так всеціло були пов'язані з розвитком однієї організації. Союз Українок Америки увійшов у свій ювілейний рік і святкує своє 50-ліття. А більше як 40 років того шляху перейшла з ним Олена Лотоцька, як його ініціятор, організаторка, голова і дорадниця. У початкових кроках СУА вона сама вчилася громадського діла. Творила мережу Відділів і побудову центральної організації з небагатьма співробітницями. Адже це був громадський недосвідчений елемент — оті молоді дівчата й жінки, що прибували як імігрантки з рідного краю. Вони горнулись до своїх парохій і товариств, шукаючи в них підтримки й розради по втраченому. І тут треба було підійти до них відповідне слово, відповідний підхід. Це власне вдалось Олені Лотоцькій. Своїм привітним наставленням, даром слова, підбором відповідних засобів вона повела жіноцтво до праці в СУА.

Вже у самому факті початкового об'єднання п'яти жіночих товариств Ню Йорку й околиці завважується її вплив. Це вона 1925 р. спільно з Ганною Чикаленко-Кеслер і Юлією Яремою взяла участь у Конгресі Міжнародної Жіночої Ради у Вашінгтоні й дійшла до переконання, що в Америці потрібно центральної жіночої організації. Хоча думка була відважна, згодом прийнялася. А коли почалась співпраця у більшому гурті — нелегко було перетопити його водне ціле. Знову виринула думка — зорганізувати Перший Жіночий Конгрес, що мав показати жіноцтву нові шляхи. Це відбулося 1932 р. у Ню Йорку і стягнуло великі маси жіноцтва з ЗСА й Канади. Думка була вдала, бо після Конгресу Союз Українок Америки придбав кількадесят нових Відділів. Є ще й інші почини, як видання журналу „Наше Життя", скликання Світового Конгресу Українського Жіноцтва у 1948 р., видання перекладу поезії Лесі Українки „Дух Полум'я", переселення вдів. Як уже сказано — всі ці почини здійснив цілий гурт співробітниць, а то й цілий Союз Українок Америки. Але думка, і слово вийшли від Олени Лотоцької і впали на добрий ґрунт.

ДИКТАТОР...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

прихильник „твердої влади" німецький канцлер Бісмарк писав у своїх „Думках і споминах", що треба в політиці йти за вимогами часу: деколи уживати авторитарних заходів, а деколи попустити, дати дорогу вільнішим порядкам. Франко цього не розумів. Він навіть проголошував, що європейські народи мусять створити в своїх країнах такий режим, як в Еспанії.

Франко від 1939 р. мав час і нагоду привести суспільство Еспанії до замирення, „спуститися на гальмах" від диктатури до демократичного ладу, в якому уряди діють згідно з волею вільно вибраних парляментів. Натомість в Еспанії діяв такий парлямент („кортес"), де засідають самі прихильники уряду. Пілсудський мав у польському соймі покірний „бльок для співпраці з урядом".

Тепер, після смерти Франка, Еспанія стоїть на роздоріжжі, бо консервативні групи хочуть за всяку ціну зберегти свої привілеї і панування так, як і за життя Франка. Однак уже кілька років перед смертю Франка набирала сили опозиція соціялістів, християнських демократів, лібералів, комуністів і монархістів. Організації баскійських патріотів учинили замах на голову уряду Еспанії Карреро Блянко. Міна, заложена в викопаній під вулицею тунель, знищила прем'єра разом з його автомобілем, що проїжджав цією вулицею в Мадриді. Цей замах та інші дали нагоду Франкові видати в жовтні 1975 р. закони проти тероризму; але ті закони й репресії не лікують лиха: поневолені народи бунтуються.

Є ознаки, що наступник Франка — Хуан Карльос — розуміє безсилля репресій і готовий відступити від „твердої лінії" диктатора. Ставши на чолі уряду з причини смертельної недуги „кавділла", Хуан Карльос видав декрет про рівноправність мов — баскійської та каталонської з еспанською в цих неєспанських краях. Ще кілька днів перед смертю Франка Хуан Карльос дозволив провідникові півлегальної еспанської соціялістичної партії виїхати в Німеччину на з'їзд німецької соціял - демократичної партії в Маннгаймі, що відбувся в днях 10-14 листопада 1975 р.; і еспанський делегат Гонсалес був на тому з'їзді. Франко такого „лібералізму ніколи б не допустив...

Як ставляться до Хуана Карльоса опозиційні партії? Всі опозиційні партії вважають, що Франко не мав права накидати Еспанії свого кандидата на королівський титул. Всі партії (теж комуністи) не вважають монархію за перешкоду для політичного життя: адже в конституційних монархіях (Швеція, Норвегія, Голляндія, Бельгія, Великобританія) діють соціялістичні уряди. В конституційних державах монархи є т ролі дідичних президентів і влади не мають, вони тільки „репрезентують" державу. Еспанські опозиційні партії вимагають, щоб про державний устрій рішав народ вільним голосуванням. Але й тоді, коли б більшість народу висловила довір'я до Хуана Карльоса, то могла б виступати інша справа: право Хуана, Карльосового батька, який уважає, що він міг би бути законним королем Еспанії, а не його син.

Можна ствердити, що більшість людности Еспанії не хоче повторення громадянської війни, що її Еспанія зазнала 1936-1939 років. Треба взяти на увагу позицію еспанських комуністів. Їх провідник Карільйо, який живе в Парижі, заявляє, що його партія немов би то за створення в Еспанії демократії на основі многопартійности. Здається, що й еспанські комуністи бояться громадянської війни, вони „опеклися" свого часу на московській „братній допомозі" 1936-1939 рр. і хочуть діяти незалежно від наказів з Кремля.

Однак, треба пам'ятати, що комуністи — учні Леніна, котрий учив, що треба силою брати владу. А це не обійдеться без громадянської війни.

Для Еспанії в руках поміркованих груп — лібералів і консервативних (тих, що розчаровані диктаторським режимом), як теж залежить від позицій командирів війська, зокрема середніх і нижчих ранґ офіцерства, що стоять близько до вояцтва. Коли порозуміються ці сили і дістануть „благословення" від духовенства, то настане ера демократичного відродження Еспанії без громадянської війни. Народне господарство Еспанії підупадає, бо через невияснену політичну ситуацію бракує закордонних кредитів, росте безробіття і шириться застій у торгівлі. Зовсім певно, що громадянська війна кинула б Еспанію в господарську руїну.

Уряди всіх демократичних країн послали телеграми до Хуана Карльоса, в яких висловлюють бажання, щоб в Еспанії настав демократичний лад.

(Кінець)

ТАРЗАН, Ч. 7404. Новий успіх Тарзана

Ми зловили другого коня, Тарзане... А як цей? Вдячний і ласкавий!

Він здоровий, Петре!.. Тільки треба доглянути ран, заподіяних пантерою, щоб запобігти зараженню крови! Ти знову мав успіх, Тарзане!